

Aan ACM
Van [REDACTED] Netbeheer Nederland, namens de gezamenlijke regionale netbeheerders
Datum 21 februari 2025
Onderwerp Inbreng regionale netbeheerders in Klankbordgroep REG27

Introductie

De ACM is gestart met de voorbereidingen voor het methodebesluit voor de volgende reguleringsperiode. De regionale netbeheerders (RNB's) reageren middels deze notitie op enkele relevante besproken punten tijdens de tweede klankbordsessie (10 februari 2025), waaronder het regulatorisch rendement en de door SiRM gepresenteerde publicatie "Regulering in Transitie?".

Algemene reactie

De ACM heeft een samenvatting van de reacties op de eerste KBG uiteengezet. De wijze van veralgemenisering leidt echter tot wat verwarring en mogelijk tot misinterpretaties. Daarom willen de netbeheerders graag enkele zaken benadrukken en verduidelijken.

- De RNB's hebben een positieve grondhouding voor de denkrichting van de ACM. Het verminderen van inkomensonzekerheid, het vereenvoudigen van de regulering en het meer stimuleren en faciliteren van samenwerking tussen netbeheerders moedigen wij aan.
- De aandachtspunten die de RNB's delen richten zich op de verdere uitwerking van de methode. De eenvoud in de regulering gaat door flankerend beleid mogelijk gepaard met complexiteit in de uitvoering. De waarborgen voor efficiëntie die uit het flankerend beleid komen moeten proportioneel en effectief zijn: het moet zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande processen en de uitvoeringsdruk moet, gezien de situatie, zoveel mogelijk beperkt blijven.
- De RNB's staan positief tegenover het vergroten van de transparantie. Netbeheerders zetten zich altijd volop in om maximale transparantie te bieden. Wel benadrukken we dat het bepalen van vereisten hierin zorgvuldig moet gebeuren, omdat bepaalde vormen van transparantie kunnen leiden tot onnodige uitvoeringsdruk of zelfs marktverstoring kunnen uitpakken.
- In de reflectie en in de verdere aanpak van de ACM ontbreken de door de netbeheerders aangedragen beoordelingscriteria. Voor de volledigheid verwijzen we hier graag nogmaals naar de uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in de reactie van NBNL namens de RNB's op de eerste klankbordgroep:
 - Betaalbaarheid/kostenefficiëntie: Zorg dat netbeheerders efficiënt werken en de energievoorziening niet duurder dan nodig is;
 - Duurzaamheid: Stel de netbeheerders in staat te investeren in een energiesysteem in transitie;
 - Kostendekking: Vergoed tijdig en volledig efficiënte kosten incl. redelijk rendement, met de toevoeging dat de methodewissel niet mag leiden tot grote financiële schokken;
 - Toekomstbestendig: Hou rekening met onzekerheden die samenhangen met de transitie;

Datum

21 februari 2025

Onderwerp

Inbreng regionale netbeheerders in Klankbordgroep REG27

- Eenvoud: Hou het helder, transparant en zo eenvoudig mogelijk (gegeven de complexiteit van de omstandigheden waarin de netbeheerders opereren). Maak het uitlegbaar aan klanten en uitvoerbaar voor netbeheerders en toezichthouder;
- Gelijk speelveld: Hou rekening met eventuele regionale en operationele verschillen, bied handelingsperspectief met haalbare doelen;
- Focus: Stuur niet op ongerelateerde beleidsdoelen;
- Autonomie: Beleg verantwoordelijkheid waar kennis en kunde aanwezig is.

Balans en stimulans: costplus en regulatorisch risico

Tijdens de klankbordgroep bijeenkomst kwam naar voren of netbeheerders een 'bonus' moeten kunnen ontvangen bovenop de efficiënte kosten. Dit moet bekeken worden in lijn met de reguleringsdoelstellingen, het vaststellen van redelijk rendement en het regulatorisch risico. Economische regulering moet netbeheerders stimuleren zich te gedragen alsof ze in een competitieve markt opereren. Commercieel succes betekent niet altijd 100% efficiënte kosten, maar eerder dat efficiënte keuzes minder efficiënte keuzes compenseren, wat leidt tot een gemiddeld redelijk rendement.

Het is onrealistisch te veronderstellen dat netbeheerders altijd 100% efficiënte kosten maken, maar dit hoeft hun redelijk rendement niet te verminderen. Bovenmatig efficiënte oplossingen, zoals slimme aanbestedingsstrategieën, kunnen dit compenseren.

In een costplus-systeem, waar werkelijke kosten worden nagecalculeerd, kunnen netbeheerders geen hoger rendement behalen dan de WACC, maar wel een lager rendement riskeren door de escalatieladder. Deze asymmetrie is onwenselijk, vooral omdat de WACC is gebaseerd op de mediaan van rendementen van vergelijkbare bedrijven, wat zowel over- als onderprestaties mogelijk zou moeten maken.

Zolang de WACC uitgaat van een mediaan rendement, kan het risico op een financiële afslag worden gecompenseerd met een extra risicovergoeding, zonder onredelijke belasting voor tariefbetalers. Een positieve stimulans moedigt netbeheerders aan slimme keuzes te maken die tariefverlagingen, het oplossen van netcongestie, kortere investeringsdoorlooptijden of betere dienstverlening bevorderen. Ontbreekt deze stimulans door enkel het risico op een afslag, blijft deze vooruitgang uit.

Reactie SiRM rapport

De regionale netbeheerders (RNB's) onderschrijven slechts een deel van de conclusies van het rapport "Regulering in transitie" (SiRM, Augustus 2024). In tegenstelling tot de aanbeveling in het rapport, staan de RNB's wel overwegend positief tegenover de door de ACM ingeslagen weg naar het wijzigen van de maatstafregulering naar cost+ regulering. In het rapport wordt aanbevolen om de huidige maatstafregulering aan te passen. Volgens de RNB's houdt deze aanbeveling echter onvoldoende rekening met de bestaande problematiek en eerdere onvolmaakte pogingen om hiervoor te corrigeren.

Een van de knelpunten is het ontbreken van erkenning voor regionale verschillen (behalve bij invoeding). Het rapport suggereert aanvullend onderzoek en kwantificering van deze verschillen, maar eerdere correctiepogingen strandden door complexiteit en juridische onhoudbaarheid. De argumentatie

Datum

21 februari 2025

Onderwerp

Inbreng regionale netbeheerders in Klankbordgroep REG27

van de ACM voor de nieuwe methodiek, zoals uiteengezet tijdens de eerste klankbordgroep bijeenkomst in december, onderstreept waarom een uniforme aanpak nodig is, ondanks deze uitdagingen.

Daarnaast erkent het rapport onvoldoende dat de huidige methode, die toekomstige kosten voorspelt op basis van historische resultaten, niet aansluit bij de disruptieve effecten van de energietransitie. De ACM wijst op de noodzaak om vooraf toetsingskaders te stellen, gezien de sterk toegenomen en fluctuerende investeringsopgaven. Zonder een aangepaste reguleringsmethodiek ontstaat het risico op onderdekking voor netbeheerders of te hoge tarieven voor aangeslotenen. Voor een volledige onderbouwing wordt nogmaals terugverwezen naar de argumentatie van de ACM tijdens en de schriftelijke reacties van de netbeheerders op de eerste klankbordgroep bijeenkomst.

Daarnaast worden de financieringsproblemen in de rapportage onvoldoende erkend. Gezien de huidige investeringsopgave is het voor RNB's essentieel om voldoende vermogen aan te kunnen trekken en ervoor te zorgen dat kosten en opbrengsten in de tijd met elkaar in lijn zijn. De stelling van SiRM dat het flankerend beleid zal leiden tot terughoudendheid bij het doen van proactieve investeringen, wordt door de netbeheerders niet onderschreven. Bij een betere balans tussen inkomsten en kosten, kan namelijk worden voorkomen dat de financiering de belemmerende factor voor investeringen wordt.

In het licht van onder andere de bovenstaande punten verzoeken de RNB's de ACM derhalve om de aanbevelingen uit het rapport met de nodige voorzichtigheid te benaderen en rekening te houden met de specifieke knelpunten die door de RNB's naar voren zijn gebracht.

Werkstroom 1: Kosten schatten en vergoeden

Netbeheerders zitten momenteel in een lastige en financieel krappe situatie. Als gevolg van de forse investeringsopgave staan financiële ratio's onder druk of komen deze de aankomende jaren zwaar onder druk te staan. De netbeheerders werken zelf continu aan oplossingen, zoals een aanpassing van het dividendbeleid. De RNB's hadden in dit kader echter ook een stap van de ACM verwacht.

Door het voornemen om het WACC-stelsel ongemoeid te laten en vergoeding voor bouwrente voor onder handenwerk niet direct te vergoeden wordt de financiële uitdaging voor de netbeheerders niet verkleind.

1. Er worden nu kosten gemaakt voor het aantrekken van eigen en vreemd vermogen, terwijl een deel van de vergoeding – namelijk de helft van de inflatie – wordt uitgesteld door toepassing van het reëel-WACC stelsel;
2. Er worden nu kosten gemaakt voor het onder handen werk, terwijl de vergoeding pas later in de tijd volgt. Daarnaast stijgt de onder handen werk positie fors als gevolg van de grote investeringsopgave.

Alle netbeheerders hebben als rode draad in hun uitingen aangegeven dat de methodiek moet leiden tot een tijdige en volledige vergoeding van de kosten. Aan de factor tijdigheid wordt bij de door de ACM voorgenomen keuzes niet voldaan, hetgeen de financiële positie van de netbeheerders verder verslechtert. De RNB's dringen er derhalve op aan dat het gesprek over het WACC-stelsel en onderhanden werk nog een keer wordt gevoerd.

Met betrekking tot de nacalculatie voor gerealiseerde kosten en volumes zijn kostenschattingen niet langer bepalend voor de uiteindelijke toegestane inkomsten. De netbeheerders hebben het beste

Datum

21 februari 2025

Onderwerp

Inbreng regionale netbeheerders in Klankbordgroep REG27

inzicht in de kostenontwikkelingen en hebben belang bij zo beperkt mogelijke nacalculaties vanwege de financiering. Daarom onderschrijven wij het voorstel om de kostenschattingen te baseren op input van de netbeheerders. Daarnaast kunnen de nacalculatiebedragen van de WACC worden verminderd door tussentijds rekening te houden met de werkelijke renteontwikkelingen, in plaats van vast te houden aan de voorafgaand aan de reguleringsperiode vastgestelde WACC.

Werkstroom 3: Monitoring

De RNB's zijn het met ACM eens dat monitoring helpt om beter zicht te krijgen op ontwikkelingen. Zoals al aangegeven in onze reactie op de vragen uit de eerste klankbordgroep van 16 december dienen de te monitoren KPI's te voldoen aan de volgende criteria:

- **Datakwaliteit:** Data voor KPI's moeten robuust en vergelijkbaar zijn tussen netbeheerders. Eenduidige definities zijn noodzakelijk.
- **Relevantie:** Beperk KPI's tot aspecten met duidelijke toegevoegde waarde om administratieve lasten te beheersen. Maak gebruik van reeds beschikbare informatie en rapportages.
- **Objectiviteit:** KPI's moeten een objectief beeld geven van de prestaties van netbeheerders. Voor sommige kosten, zoals IT-kosten, kan dit moeilijk zijn omdat lage kosten zowel efficiëntie als onderinvestering kunnen aangeven.
- **Homogeniteit:** Prestaties op KPI's kunnen beïnvloed worden door externe factoren zoals topografie. Bij verschillende scores tussen netbeheerders moet hiermee rekening gehouden worden.

Bij de interpretatie van de resultaten van de te monitoren KPI's dient rekening te worden gehouden met de volgende aspecten:

1. Netbeheerders opereren onder uiteenlopende omstandigheden, wat de haalbaarheid van bepaalde KPI-niveaus kan beïnvloeden. Bij de interpretatie van deze gegevens dient rekening gehouden te worden met mogelijke heterogeniteit.
2. Het is mogelijk dat een netbeheerder goed scoort op bepaalde KPI's maar minder goed scoort op andere, afhankelijk van de prioriteiten binnen het eigen voorzieningsgebied. Het gebruik van de hoogste score als benchmark voor elke KPI kan daardoor leiden tot onrealistische doelstellingen.
3. De doelstellingen voor te monitoren KPI's dienen tijdens de reguleringsperiode aangepast te worden aan relevante omstandigheden. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan kostenindicatoren die worden aangepast op basis van inflatie.

Sluit bij monitoring aan bij bestaande rapportages zoals jaarverslag/jaarbericht, reguleringsdata en kwaliteitscriteria (codata).

Werkstroom 4: Openheid en transparantie

Netbeheerders zijn positief over het vergroten van de transparantie. Hierin lopen al veel concrete initiatieven waarvan gebruik gemaakt kan worden. Aanvullend denken de netbeheerders graag mee over manieren om de transparantie nog verder te vergroten.

De ACM geeft aan, ter suggestie, dat netbeheerders overzichten inzichtelijk kunnen maken van netverzwaringen en de status in verhouding tot planning, op gedetailleerd niveau. De RNB's merken

Datum	Onderwerp
21 februari 2025	Inbreng regionale netbeheerders in Klankbordgroep REG27

op dat dit voor regionale netten niet werkbaar is: het aantal verzwarringsprojecten is zo groot dat een individuele uitsplitsing onmogelijk is, en dat het in detail verantwoorden van afwijkingen op portfolioniveau nauwelijks meerwaarde heeft.

Werkstroom 5: Escalatieladder

Wij zijn in beginsel positief over het werken met een escalatieladder. Deze escalatieladder dient helder gedefinieerd te zijn en rekening te houden met het handelingsperspectief van de netbeheerders.

Dit houdt onder meer in dat:

- De snelheid van “hoger op klimmen” op de escalatieladder variabel zou moeten zijn;
- De escalatieladder rekening dient te houden met de robuustheid van de onderliggende analyse van de vermeende inefficiëntie;
- Er voldoende ruimte moet zijn voor discussie over de vermeende inefficiëntie en het daarbij behorende verbetertraject;
- De gevraagde aanpassing ook realiseerbaar is in de tijdsperiode.